

תקנון שישי

ליל י"ב באדר 

סוד חקמת המשכן

ולכל היד החזקה דא יד משדי, ולכל המורא הגדול דא ש' דשדי. ושמא דא פליל רזין עלאין למארי חכמתא. ש' תלת אבהן חסד גבורה תפארת. ד' ארבע ראשי החיה נצח הוד יסוד מלכות, תפלין דדרועא י' דא שכינתא.

ולכל היד החזקה, זה [אותיות] י"ד משדי¹, ולכל המורא הגדול – זו [אות] ש' של שד². ושם זה פולל סודות עליונים לבעלי החכמה. ש' [פנגד] שלשה אבות³, [שהם פנגד] חסד גבורה תפארת⁴. ד' [פנגד] ארבעה ראשי החיה⁵, [שהן פנגד] נצח הוד יסוד מלכות [כ"ז בתפלין של ראש, ופנגד ז"א]. תפלין של זרוע [יש שם] י', וזו השכינה⁶.

דבר אחר: ש', [פנגד] שלשה אבות [חג"ת]. ד', [בצורה של] שני ווין [דהינו] שני עמודים [נצח הוד], ובגלל אורות שנתחלקו בתוכם הם [נעשים] ד', ונתבאר. יו"ד – [י"ו] זה צדיק [יסוד], שעומד ביוחד עם [ד'] השכינה [עטרת היסוד], שלא להפריש אותו ממנה.

דבר אחר: ש' תלת אבהן. ד' תרין ווין תרין סמכין, ובגין נהורין דאתפרשאן פגויהו אנון ד' ואתמר. יו"ד דא צדיק דקאים פהדי שכינתא, ולא ו לאפרשא ליה מנה.

1. ש' בגימטריה "המורא הגדול".

2. עי' ת"ז תי' כא, סו, ע"א: "שדי" הא אוקומה ש' תלת ש' תלת אבהן; שם תי' כב, סז, ע"א; תי' פו, ע"ב.

3. עי' ת"ז ת' טט, קד, ע"א.

4. עי' זהר פנחס רכד, רע"א.

5. עי' זהר ואתחנן רסו, ע"ב.

6. ד, אפשר לכתוב אותה על ידי שתי ווין, עיין קל"ח, פתח כ, עמ' נד.

ולכל, [חיד החזקה] – לרבות אדני'
[השכינה] שמתחברת עמו [ז"א]. ועוד,
ולכל [המורא הגדול] – לרבות [שם]
אל, כמו שנאמר: ואל שדי יברך וגו'
(בראשית כח, ג). אל – זו השכינה'
שמתחברת באותו שדי [ז"א]. אשר
עשה משה – זה אל שדי, שהרי
מכאן [מזווג ז"] יוצאות הברכות לכל
עבר, לפיכך: ואל שדי יברך אותך.
המורא הגדול – חסד וגבורה. ולכל –
לרבות תפארת, העמוד האמצעי. אשר
עשה משה – זה אל שדי, שכל
התיקונים האלו על ידי צדיק [יסוד]
[נעשו], זה משה – מטטרו"ן¹⁰ וכו'.

ובתחלה: ומשה הי"ה רע"ה [מספר קטן
עם חב' כוללים שוה כ"ז] (שמות ג, א)
מצד של כ"ו אותיות [כ"ב אותיות וה'
סופיות], רועה ודאי. ואז נתן לו מטה,
וזה שדי,¹¹ מטה ודאי מצד של צדיק
[יסוד]. עליו [בתוב]: ואת המטה הזה
וגו' [תקח בידך אשר תעשה בו את
האות] (שם, ר"ז) שבוה [המטה] תלויית
כל האותיות. לפיכך: לכל האותיות וגו'
ולכל חיד החזקה. ועוד, מטה משה, זה
מטטרו"ן שהתהפך משוב לרע ומרע
לשוב¹², וזה מטטרו"ן. אשר עשה משה

ולכל, לאתויי אדני דמתחבר בהדה. תו,
ולכל, לאתויי אל, כדאמרינן: ואל שדי
יברך וכו' (בראשית כח, ג). אל דא
שכינתא דאתחברת בהווא שדי. אשר
עשה משה דא אל שדי, דהא מהכא
ברכאן נפקין לכל סטר, בגין כך: ואל
שדי יברך אותך. המורא הגדול, חו"ג.
ולכל, לאתויי תפארת עמודא
דאמצעיתא. אשר עשה משה, דא אל
שדי, דכלהו תקונין אליו ע"י דצדיק,
דא משה [אצ"ל: מטה] מטטרו"ן וכו'.

ובקדמיתא ומשה הי"ה רע"ה (שמות ג, א)
מטטרא דכ"ז אתון רועה ודאי. וכדין
אתיהיב לה מטה ודא שדי, מטה ודאי
מטטרא דצדיק. ביה ואת המטה הזה
וכו' (שם, ד, יז) דבהאי תלין פלהו אתין.
בגין כך לכל האותיות וכו' ולכל חיד
החזקה. ועוד, מטה משה דא מטטרו"ן
דאתהפך משוב לרע ומרע לשוב ודא
מטטרו"ן. אשר עשה משה, מ'ט"ט

7. עי' הקדמת הזהר ח"א, כ, ע"א.

8. אל שדי" כמנין משה.

9. עי' זוהר ח"א, כ, ע"א; זהר לך לך ח"א, צה, ע"ב ושם: מאל שדי יוצאות כל הברכות.

10. בדפוס ראשון כתוב: דא שדי מטטרו"ן, אבל בכ"י רמח"ל [והמילים לא כל כך ברורות ונכתבו בין השורות]
כתוב דא משה מטטרו"ן. שדי בגימטריה מטטרו"ן, עי' זהר פנחס ח"ג, רנח, ע"א.

11. עי' ת"ז תי' ס, צג, ע"ב. ע"ע זוהר, בראשית, כז, ע"א.

12. עיי"ש; עי' קנאת ה' צבאות עמ' צח-צט, בענין התהפכות המטה לנחש והנחש למטה.

ש'ר ה'פנים ודאי, וְדָא מְשַׁכְּנָא דְּאִתּוּקָם
בְּמִדְבָּרָא עַל יְדוּי.

– [ר"ת] מ'ט'ט ש'ר ה'פנים ודאי, וְזֶה
[לְרִבּוֹת] הַמְּשַׁכֵּן שֶׁהוּקָם בְּמִדְבָּר עַל יְדוּ
[מִשָּׁה].¹³

וְהָא רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אֲתִי פָתַח
וְאָמַר, ר' ר' וְדָאִי וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה דָּא
מְשַׁכְּנָא דְּאִקָּים מִשָּׁה בְּמִדְבָּרָא, דְּאִתְּמַר
בֵּיהּ: וְשִׁכְנִיתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... וְנִקְדָּשׁ
בְּכַבְדִּי (שמות כט: מג, מה). קִדְּשָׁה דִּילָּהּ
תְּלִיא בִּהְיָי פָּבוּד דְּאִתְּחַבֵּר בֵּיהּ, לְמַהוּי
בֵּית דִּירָה לְמַלְכָּא. וְכִהְנִי קִימִין לְאִתְּקַנָּא
לֵה בְּפִלְחָנָא דְּלֵהוּן. לְוָאִי לְנִטְרָא לֵה
מִסְטָרָא דְּשִׁמְאָלָא. יִשְׂרָאֵל פְּלִילֵן פְּלָא
בְּקִטְרָא חַד.

וְחֵנָּה רַב הַמְּנוּנָא הִזְקֵן בָּא, פָּתַח
וְאָמַר: רַבִּי רַבִּי, וְדָאִי: וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה
– זֶה הַמְּשַׁכֵּן שֶׁחָקִים מִשָּׁה בְּמִדְבָּר,
שְׁנֵאמַר בּוֹ: וְשִׁכְנִיתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל...
וְנִקְדָּשׁ בְּכַבְדִּי (שם כט:מג,מה). קִדְּשָׁה
שְׁלֹו [שֶׁל הַמְּשַׁכֵּן] תְּלִיָּה בִּזָּה הַפָּבוּד
[הַשְּׁכִינָה]¹⁴ שִׁיתְּחַבֵּר בּוֹ, לְהִיּוֹת בֵּית
דִּירָה לְמַלְכָּהּ, וְכִהְנִים [חֲסֵד] עוֹמְדִים
לְחַקֵּן אוֹתוֹ [הַמְּשַׁכֵּן] בְּעִבּוּדָה שְׁלֵהֶם.
לְוִיִּם, לְשִׁמּוֹר אוֹתוֹ מִצָּד שֶׁל הַשְּׁמָאֵל
[גְּבוּרָה].¹⁵ יִשְׂרָאֵל [תְּפָאֲרֵת], כּוֹלָלִים
הַכֹּל בְּקִשְׁר אֶחָד.

וְתוּ, פִּהְנִי וְלְוָאִי בִּינִיָּהוּ מְשַׁכְּנָא קָאִים,
וְרָזָא דָּא שְׁכִינְתָּא בֵּין תְּרִין דְּרוּעִין,
דְּאִתְּמַר בֵּיהּ: שְׁמָאֵלוּ תַּחַת לְרִאשֵׁי וִימִינוֹ
תַּחבְּקֵנִי (שיר ב, ו).

וְעוֹד, פִּהְנִים וְלְוִיִּם, בִּינִיָּהם הַמְּשַׁכֵּן
עוֹמֵד, וְסוֹדוֹ הוּא, הַשְּׁכִינָה בֵּין שְׁתֵּי
זְרוּעוֹת¹⁶ [חו"ג], שְׁנֵאמַר בֵּיהּ: שְׁמָאֵלוּ
תַּחַת לְרִאשֵׁי וִימִינוֹ תַּחבְּקֵנִי¹⁷ (שיר ב, ו).

יִשְׂרָאֵל, מִנִּיָּהוּ: וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה (שמות
כה, ב) דְּמְשַׁכְּנָא מְדִילְהוּן אֲתַעְבִּיד. וְרָזָא

יִשְׂרָאֵל, מֵהֶם [הַתְּרוּמָה בְּסוֹד הַשְּׁכִינָה,
כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב]: וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה (שְׁמוֹת
כה, ב), שֶׁהַמְּשַׁכֵּן מְשַׁלְּחֵם [מִתְּרוּמָתָם]

13. ועי' זֶהר תְּרוּמָה ח"ב, ה"א, סע"א.

14. זֶהר בְּרַאשִׁית כה, ע"א; שם נח סז, ע"א; ת"ז מִזְהַר חֲדָשׁ קס, ע"ב; תַּקְס"ו תְּפִלוֹת, ת' קל.

15. עי' זֶהר בְּהַעֲלוֹת ח"ג, קנא, ע"ב.

16. עי' ת"ז תי' כא, מו, סע"א.

17. עי' ת"ז תי' יג, כז, ע"ב.

נעשה. וסוד הדבר: זאת [השכינה] הפעם עצם מעצמי וגו' כי מאיש לקחה זאת¹⁸ (בראשית ב, כג).

דמלה: זאת הפעם עצם מעצמי וכו' כי מאיש לקחה זאת (בראשית ב, כג).

וכמו אלו שנאמר בהם: וכל חכם לב בכם יבואו ויעשו וגו' (שמות לה, י), שעשו אותו בשביל כל ישראל. ואלו הצדיקים שמתקנים תקונים של השכינה, אם תאמר שלעצמם בלבד הם עושים. לא כך, אלא: וכל חכם לב בכם יבואו ויעשו, לתקן בשביל כלם. ויש [צדיק] שהוא לבדו יכול לתקן עבור כל ישראל, כמו שנאמר: ויקם משה את המושבן (שם, מ"ח). שהנה כל אלו המעשים נעשו בתקון, כל אחד בשלו. אבל הכל לא השלם ולא תקן, אלא על ידי משה, שהוא שקול בנגד כל ישראל.¹⁹

ובמה אנון דאתמר בהו: וכל חכם לב בכם יבואו ויעשו וכו' (שמות לה, י) דעבדין לה בגין כל ישראל. ואלין צדיקיא דמתקני תקונין דשכינתא, אי תימא דלגרימיהון לחוד עבדין. לאו הכי. אלא וכל חכם לב בכם יבואו ויעשו, לאתקנא בגין כלם. ואית דאיהו לחודה יכיל לאתקנא בגין כל ישראל, פדאמרינן: ויקם משה את המושבן (שם מ, יח). דהא כל אלין עובדין אתעבידו בתקונא כל חד בדילה. אבל כל לא אשתלים ולא אתתקן אלא ע"י דמשה, דאיהו שקול בכל ישראל.

על אותם חכמי לב נאמר: וכלב כל חכם לב נתתי חכמה ועשו וגו' (שם לא, ו). חכמה – זו השכינה.²⁰ שמי שהשכינה אינה שורה במעשיו, אין מעשיו מעשים,²¹ [היות שפעשיו] אינם מתקבלים לפני המלך, כמו שכתוב: כי אם בואת²² יתהלל המתהלל וגו'²³ (ירמיה ט, כג).

ובאנון חכמי לב אתמר וכלב כל חכם לב נתתי חכמה ועשו וכו' (שם לא, ו) חכמה דא שכינתא. דמאן דשכינתא לא שריא בעובדוי לית עובדוי עובדין, דלא מתקבלין קמי מלכא, דכתיב כי אם בואת יתהלל המתהלל וכו' (ירמיה ט, כג).

18. עיין כללות האילן ה, ג-ד, שערי רמח"ל עמ' רעד.

19. עי' ת"ז תי' יט, מ, ע"א.

20. הקדמת ת"ז, ו, ע"א; ת' יח, לב, ע"ב; ת' יט, מא, ע"ב: "שכינתא תתאה אתקרי מחשבה".

21. שהשכינה היא המעשה, עי' זהר חדש יתרו מב, ע"ב.

22. זאת דהיינו השכינה, זהר האזינו, רצז, ע"ב; ת"ז, יט, מ, ע"א; תי' כ, נו, ע"א; תי' סד, צה, ע"ב; ת"ח תיקון טז.

23. ועי'ש תי' ד, יט, ע"א; ועוד הרבה מקומות בזה: עיין אדיר במרום עמ' לז-לט, על תיקון השכינה שהוא

שמי שלא מצויה השכינה במעשיו, נאמר בו: מי בקש זאת מידכם רמס חצרי (ישעיה א, יב) דא זאת, דלא שלא מצויה במעשיו. ולפיכך, רמס חצרי קורא להם, כמו שנאמר: ושאר ברגלה רפסה (דניאל ז, יט). שמצד הקדשה נאמר: ודרך גבר בעלמה (משלי ל, יט), זה דרך המלך [שכינה] שנאמר בה: דרך המלך גלף לא נטה ימין ושמאל (במדבר כז, א) אלו ישמעאל ועשו. אבל מסטרא אחרא: ברגלה רפסה ודאי, רמס חצרי.

והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים וגו'. מצדיקי הרבים – הם החכמי לב שדברנו לעיל, שמתקנים כל אחד תקונו למען כלל ישראל. אבל: המשפילים – אלו משה ושני משיחים, שעומדים להשיג על כל האחרים, בבחינת: ויביאו את המשכן אל משה (שמות לט, לג), שנהגה הם לוקחים תמיד את כל התקונים של כלם, להשלים הדברים כמו שראוי.

ובמשכן, [נמצא] שם השם הקדוש אדני, ובפנימיותו הוי"ה, להתחבר בחבור אחד. אחר כך השם [הקדוש] מתחלק לאותם מחנות שנמצאים סביבו. בסדר זה, אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד, אות לכל שבט. שלשה שבטים לכל מחנה. ובכל

דמאן דלא אשתפחת שכינתא בעובדוי, אתמר בה: מי בקש זאת מידכם רמס חצרי (ישעיה א, יב) דא זאת, דלא אשתפחת בעובדיהו. ובגין כך רמס חצרי קרי להו, כדאמרינן: ושאר ברגלה רפסה (דניאל ז, יט). דמסטר קדישא אתמר ודרך גבר בעלמה (משלי ל, יט) דא דרך המלך, דאתמר בה: דרך המלך גלף לא נטה ימין ושמאל (במדבר כ, יז) אליו ישמעאל ועשו. אבל מסטרא אחרא, ברגלה רפסה ודאי רמס חצרי.

והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים וכו'. מצדיקי הרבים אליו חכמי לב דאתמר, דמתקנין כל חד תיקונה לכלהו ישראל. אבל המשפילים אליו משה ותרין משיחין, דקימין לאשגחא על פלהו אחרנין, כגון ויביאו את המשכן אל משה (שמות לט, לג) דהא אנון נטלין תדיר כל תקונא דכלהו, לאשלמא מלין כדקא יאות.

ובמשכן תמן שמא קדישא אדני ולגו הוי"ה, לאתחברא בחבורא חד. לבתר אתפרש שמא לאנון טקסין דקימין סחריגה. כגונא דא אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד אות לכל שבטא. תלת שבטין לכל טקסא. ובכל טקסא

התיקון העיקרי שמוטל על החסידים לעשות, וז"ל: "וצריך שתדע כי עיקר הפעולה שצריך האדם לעשות, הוא לכוון דרכיו והליכתו לתיקון השכינה".

מִחֲנֵה עוֹמֶדֶת בְּפִנְיֵימִיּוֹתָו אוֹת אַחַת
 מִשְׁמוֹ הַקְדוֹשׁ הוֹי"ה, בְּסֶדֶר זֶה, יו"ד
 ה"א וְאו"ו ה"א. לְפִיכֵךְ, הַמְשָׁכֵן
 עוֹמֵד בְּאַמְצֵעַ, וְהַמְחֲנֹת מִתְחַלְקִים
 סְבִיבּוֹ, לְהִיּוֹת יִשְׂרָאֵל בְּתִקּוֹן שְׁלֵם
 כְּמוֹ שְׂרָאוֹי.

קָאִים מְלֵגוֹ אֶת חֵד מְשָׁמָא קְדִישָׁא
 הַיְי"ה, בְּגוֹנָא דָּא יו"ד ה"א וְאו"ו
 ה"א. בְּגִין כֵּךְ מְשָׁכְנָא קָאִים
 בְּאַמְצֵיתָא, וְטַקְסִין מִתְפָּרְשֵׁן סְחָרְגָה,
 לְמַהְיֵי יִשְׂרָאֵל בְּתִקּוֹנָא שְׁלֵים בְּדָקָא
 יְאוּת.